DDYDD A NOS – PRIFWYL IEUENCTID Â RHYWBETH I BAWB

Gyda dim ond wythnosau i fynd tan ŵyl ieuenctid fwyaf Ewrop, mae 400 o ddisgyblion ysgol yng Nghaerdydd a'r Fro wrthi'n rhoi'r sglein ar uchafbwynt adloniant nos Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd 2002.

Gwledd gerddorol ydi *Syniad Sam* sy'n siwr o godi'r to yn Neuadd Dewi Sant yn ystod wythnos yr Eisteddfod. Yn gymysgedd liwgar a llawn egni o gerddoriaeth a dawns, gyda chast anferth o ddisgyblion rhwng 9 ac 11 oed ysgolion cyfrwng Cymraeg Caerdydd a Bro Morgannwg, bydd *Syniad Sam* yn gyfle gwych i bawb weld talent ifanc yr ardal.

Meddai Siân Eirian cyfarwyddwr yr Eisteddfod a'r Celfyddydau: "Stori cwbl wreiddiol ydi hon, ar y thema gyfoes a chyffrous o deithio'r gofod, sydd wedi tanio dychymyg a brwdfrydedd y plant i gyd. Rydyn ni'n ffodus ein bod wedi llwyddo i ddenu talentau fel Ffion Harries i sgrifennu'r geiriau a Geraint Cynan i gyfansoddi'r gerddoriaeth. Ac mae Gwawr Dafis, y cyfarwyddwr, yn llwyddo i gael perfformiad eu bywydau allan o'r prif gast o 100, a'r corws o 300. Tipyn o gamp, yn wir!"

Noddir *Syniad Sam* gan Gronfa Loteri Cyngor Celfyddydau Cymru, a bydd y sioe yn cael ei llwyfannau am dair noson, o nos Lun i nos Fercher 3-5 Mehefin. "Yn nhraddodiad gorau sioeau cerdd Eisteddfod yr Urdd", ychwanegodd Siân Eirian, "mae'n siwr o adael cryn argraff. Rwy'n siwr bydd y profiad yn anfon ein cynulleidfaoedd allan yn hymian ac yn danwnsio!"

PENCAMPWR Y DDAEAR

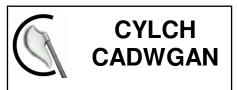

Enillodd Rhys Davies, Blwyddyn12, Ysgol Gyfun Llanhari wobr arbennig yn ddiweddar oddi wrth WWF, y rhwydwaith amgylcheddol byd-eang, am brosiect arloesol sy'n ymdrin â chynaladwyedd. Daeth gwaith Rhys i'r brig am ei gynllun i gynhyrchu sioe fawreddog ar thema cynadladwyedd i'w berfformio

Rhys Davies gyda aelodau y 6ed Dosbarth yn derbyn ei wobr oddi wrth Jane Davidson, Gweinidog dros Addysg y Cynulliad.

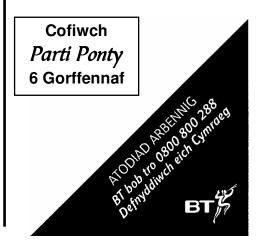
mewn ysgolion lleol ac i'w recordio ar fideo ar gyfer ei ddefnyddio gan eraill.

Fel rhan o'i wobr bydd Rhys yn un o bedwar a fydd yn ymuno ag arweinwyr y byd i drafod dyfodol ein planed yn un o ddigwyddiadau pwysicaf y flwyddyn—yr Uwch-Gynhadledd Cynaladwy yn Johannesburg De Affrica ddiwedd Awst a dechrau Medi eleni.

YR ATHRO SIONED DAVIES

Yn darlithio ar y testun 'Perfformio o'r Pulpud' 8pm Nos Fercher, Ebrill 17, 2002 Yn Ysgol Creigiau Gyda chymorth yr academi

tafoo elái

GOLYGYDD Penri Williams 029 20890040

LLUNIAU D. J. Davies 01443 671327 **HYSBYSEBION** David Knight 029 20891353 DOSBARTHU John James 01443 205196 **TRYSORYDD** Elgan Lloyd 029 20842115 CYHOEDDUSRWYDD Colin Williams 029 20890979

Cyhoeddir y rhifyn nesaf ar y 3^{ydd} Mai 2002 Erthyglau a straeon i gyrraedd erbyn 24 Ebrill 2002

Y Golygydd Hendre 4 Pantbach Pentvrch CF15 9TG Ffôn: 029 20890040

Tafod Elái ar y wê http://www.tafelai.net e-bost

pentyrch@tafelai.net

Argraffwyr: Gwasg Morgannwg Uned 27, Ystad **Ddiw ydiannol** Mynachlog Nedd Castell Nedd SA10 7DR Ffôn: 01792 815152

www.cwlwm.com

Gwybodaeth am holl weithgareddau Cymraeg yr ardal.

CYDNABYDDIR CEFNOGAETH **BWRDD YR IAITH GYMRAEG** I'R CYHOEDDIAD HWN

Os oes angen gwybodaeth o unrhyw fath am yr iaith Gymraeg, galwch y LLINELL GYSWLLT...

0845 6076070

Liun - Gwener 10.00am - 12.30pm, 1.30 - 3.30pm cyfradd galwadau lleol

www.mentrau-i aith.com www.bwrdd-yr-iaith.org.uk www.papurau-bro.com

RHANNU PROFIADAU RHIAN

Camddeall, cwympo mas a charu yn y ddinas fawr ddrwg...dyw nosweithiau Iau ddim wedi bod cweit yr un fath ers i Y Tŷ ddechrau ar S4C.

Mae'r gyfres feiddgar, sy'n dilyn hynt a helynt criw sy'n rhannu tŷ yng Nghaerdydd, wedi denu tipyn o sylw yn y wasg yn barod ac mae RHIAN GRUNDY, sy'n chwarae Angharad, wrth ei bodd i fod yn rhan o ddrama mor herfeiddiol.

"Pan ges i'r rhan a darllen y sgript, y peth cyntaf ddaeth i'm meddwl i oedd pwy oedd yn chwarae Rhys, achos mae Angharad a fe'n cael llwyth o snogs!" cyfaddefa Rhian, sy'n 22 oed ac yn dod o Beddau. "Fel mae'n digwydd, ro'n i wedi actio gyda RHYS MILES THOMAS sy'n chwarae Rhys o'r blaen, yn Border Café, felly ro'n i'n falch iawn ac yn teimlo'n gyfforddus iawn gyda'r golygfeydd."

"Dyma'r rhan gyntaf dwi wedi'i chael yn y Gymraeg a'r rhan dwi'n fwyaf balch ohoni achos ro'n i wir yn meddwl fod y sgript yn grêt, ac mae'r gyfres y math o beth y byddwn i am ei gwylio."

Ond nid actio yw unig ddawn Rhian Grundy. Fe wnaeth hi hefyd gymryd rhan yn y gyfres deledu boblogaidd Pop Idol!

"Fe wnes i drio Pop Idol am nad o'n i'n gweithio ar y pryd ac roedd fy Nain i wedi anfon llythyr i'r gystadleuaeth. Pan wnes i droi lan yn Llundain, roedd e'n union fel bod mewn marchnad anifeiliaid, gyda lot o'r merched yn gwisgo dim llawer

a'r bechgyn yn eu sbectol haul, yn egos i gyd," meddai.

"Pan wnes i berfformio o flaen y beirniaid, wnes i ganu 'I Will Always Love You'. Fe ddywedodd Pete Waterman wrtha'i fod gen i un o'r lleisiau gorau mae e wedi'u clywed ers tro, a meddai Dr Fox ei fod e'n siwr y byddai'n fy nghyflwyno i fel rhif un yn y siartiau ryw ddydd

Ond beth sydd nesaf i Rhian Grundy? Wel, mae hi newydd fod mewn tair pennod o Casualty ar y BBC, ac mae'n croesi'i bysedd y bydd cyfle am fwy o waith yno yn y dyfodol. Mae hi hefyd wedi cael ei dewis i chwarae Sbaenes ifanc mewn cyfres newydd wedi'i seilio mewn coleg chweched dosbarth yn y gogledd, a fydd i'w gweld ar S4C cyn hir (ynghyd â'i chyd-actor yn Y Tŷ, Geraint Todd). Ac mae'n benderfynol o barhau i ganu hefyd mae wrthi'n recordio CD o'i chaneuon ym Mryste ar hyn o bryd.

Y TŶ 10.30pm, Nos Iau, S4C

Geraint, Lyn, Gavin a Ffion, aelodau Swyngwsg, Grŵp Gwerin newydd a berfformiodd am y tro cyntaf yng Nghlwb y Bont ar Ddydd Gŵyl Dewi.

Ysgol Castellau

Eisteddfod Gylch

Llongyfarchiadau i bawb a gymerodd ran yn yr Eisteddfod Gylch yn Llanhari. Cafwyd llwyddiant gyda'r côr, parti deulais, parti llefaru, grŵp dawnsio disgo a'r dawnsio disgo unigol. Pob lwc iddynt yn y Sir.

Rygbi

Enillodd y tîm rygbi yn erbyn Tonyrefail 45 – 5, Pen yr Englyn 14 – 0, Bro Ogwr 14 – 7 ond colli bu'r hanes yn erbyn ysgol yr Hen Gastell, Penybont 14 – 0 a Phontyclun 35 – 7. Diolch i Mr Davies am hyfforddi'r tîm.

Pêl-rwyd

Enillodd y tîm pêl-rwyd dair gêm yng nghystadleuaeth yr Urdd yn Nhretomas.

Diwrnod y Llyfr

Eleni ar ddiwrnod y llyfr, Mawrth 14, cynhaliwyd cystadleuaeth yn yr ysgol i'r Adran Iau. Daeth aelodau o'r staff a'u hoff lyfr i'r ysgol ac yr oedd yn

rhaid i'r plant ddyfalu perchennog y llyfr. Enillwyd y gystadleuaeth gan Jemma Benjamin, Blwyddyn 6. Ymunodd plant yr Adran Iau i gydadrodd darn o farddoniaeth a ddarlledwyd ar Radio Cymru yn y bore.

Dathliadau Gŵyl Ddewi

Cynhaliwyd Eisteddfod yr ysgol ar ddydd Gwener ola'r hanner tymor. Cafwyd cystadlu brwd a phawb wedi mwynhau. Diolch i Mrs Euryl Walters am feirniadu mor drylwyr.

Ar Fawrth y cyntaf cafwyd perfformiadau gan fuddugwyr yr Eisteddfod a chyhoeddwyd enillwyr y cystadlaethau cartref. Roedd hi'n ddiwrnod hwylus dros ben.

Sgwad 'Sgwennu

Derbyniwyd Owain Williams, Blwyddyn 6, i fynychu'r sgwad 'sgwennu yn diweddar. Mae Owain wrth ei fodd yn ysgrifennu ac enillodd e'r gadair am ysgrifennu stori yn Eisteddfod yr ysgol eleni.

CRYFHAU CYNLLUN IAITH

Mae Cyngor Sir Rhondda Cynon Taf wedi ail-lansio eu cynllun iaith gyda nifer o newidiadau sylfaenol yn eu darpariaeth. Y bwriad yw sicrhau fod pob gwasanaeth ar gael yn Gymraeg a Saesneg. Mae'r cynllun newydd yn cynnwys ffigyrau am y nifer o siaradwyr Cymraeg yn y Sir ac am y twf ymhlith pobl ifanc.

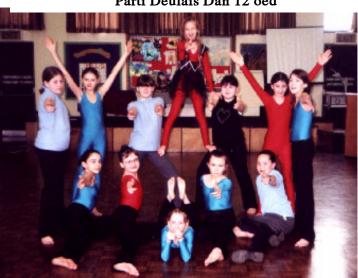
Y neges bwysicaf i drethdalwyr a thrigolion y sir yw i gymryd pob cyfle i ddefnyddio'r Gymraeg wrth drafod unrhyw wasanaeth gyda'r Cyngor Sir.

Roedd y lansiad yng Nghanolfan Hamdden Pendyrus ar 25 Mawrth yn ddiwedd cyfnod i John Albert Evans sy'n ymddeol fel Swyddog Iaith y Sir ar ôl cyfnod o dros 30 mlynedd o wasnaeth i addysg a'r iaith Gymraeg yng nghymoedd Morgannwg.

Mae'r cynllun iaith newydd yn gyfle arbennig i sicrhau dyfodol yr iaith Gymraeg yn y sir.

Parti Deulais Dan 12 oed

Grŵp Dawnsio Disgo

Parti Llefaru dan 12 oed

Stephanie Lawrence Dawnsio Disgo Unigol

TONYREFAIL

Gohebydd Lleol: D.J. Davies

CAPEL Y TON TONYREFAIL

Yn ystod dyddiau cynnar mis Mawrth daeth y newyddion trist am farwolaeth Mrs Mair Saunders yn Awstralia, gynt o'r Ton.Yn y flwyddyn 1981 ymfudodd Mair i Awstralia i fod yn agos at ei mab Valentine a oedd wedi ymfudo rai blynyddoedd ynghynt. Roedd Mair yn aelod ffyddlon yng Nghapel y Ton gydol ei hamser yn y Ton, ag yn byw yn Heol Y Gilfach. Cafodd ei hethol yn flaenor bum mlynedd cyn gadael y Ton. Roedd wedi colli ei gwr Tom ers rhai blynyddoedd.

Roedd wedi symud sawl gwaith yn Awstralia oherwydd bod Val ei mab yn newid ei borfeydd yn rhinwedd ei waith. Yn Sydney dechreuodd ei yrfa yno, a bu yn byw yn Adelaide. Yn ardal Brisbane roedd erbyn hyn. Yn anffodus torrodd ei hiechyd lawr ag oherwydd hyn gorfu iddi fynd i gartref gofal o dan oruchwyliaeth fanwl, ag yno bu y diwedd.

Mae'r hyna ohonom o aelodau Capel Y Ton yn cofio amdani yn dda yn enwedig Mrs Beryl Davies Heol Penygarreg. Bu Beryl a'i diweddar ŵr Ken allan yn Awstralia ddwy waith yn ei gweld. Roeddent wedi bod yn gyfeillion mawr. Cafodd Mair a minnau ein hordeinio yn flaenoriaid yr un pryd yn ôl yn 1976. Coffadwriaeth mawr amdani, a chydymdeimlad dwys â Val a'r teulu.

Llongyfarchiadau mawr i Mr a Mrs John Hunt Heol Y Gilfach ar enedigaeth wyres arall Sarah Elin chwaer i Angharad Katie a Anna Bethan plant i Dr. Sian a James Wynne. Mae'r teulu yn byw yn Ogwr Ar Lan Y Môr. Pob bendith iddynt. Mae Mrs Hunt yn aelod yng Nghapel Y Ton a roedd Sian yn flaenllaw iawn yn yr ysgol Sul yng Nghapel Y Ton rai blynyddoedd yn ôl bellach, a hefyd ei chwaer Sioned sydd yn byw erbyn hyn yn yr Wyddgrug ag yn gantores amlwg.

GŴYL DEWI

Ni chefais amser i ymweld ag ysgolion y cylch ar Ddydd Gŵyl Dewi y flwyddyn hon. Ar ôl dweud hynny cefais gip ar Meithrin yn Thomastown ond yn anffodus doedd fawr o blant yno ar y pryd, ond roedd yna un, Jayne Owen, wedi ei gwisgo'n draddodiadol a chefais y llun hwn ohoni. Mae yn werth ei osod yn Tafod Elái.

GELLISEREN

Rhyw wythnos yn ôl aeth y wraig a finnau a Mrs Beryl Davies am dro i Gartref Gelliseren i weld ffrindiau sydd wedi ymgartrefu yno. Mae Mrs Mary Church Llysyrefail yno nawr ar ôl cyfnod yn yr Ysbyty Brenhinol a chyfnod helaeth yn ysbyty Llwynypia ac yn llawer iawn yn well. Mae Mr Dilwyn Llewelyn wedi bod yno ers tipyn, yntau lawer yn well ar ôl torri ei glun. Mae Mrs Cassy Entwhistle hithau wedi bod yno ers slawer dydd ac yn edrych yn dda. Mae Mrs May Edwards hithau wedi treulio rhai misoedd yno eisoes, y tri yn gyn aelodau Ainon y Bedyddwyr a thros eu nawdegau. Rhwydd hynt iddynt.

Mae Mr Tom Morgan o Tynywern wedi bod yno ers rhai wythnosau. Roedd ef yn adnabyddus iawn yn yr ardal fel dosbarthwr llaeth, ond mae ei gyflwr yn druenus iawn.

Mae Mrs Sal Evans gynt o Dylchawen wedi dod yno yn ddiweddar ar ôl treulio amser mewn cartref ym Mhentre'r Eglwys. Mae Sal yn 102 oed. Pob bendith iddynt i gyd.

YSGOL GYMRAEG TONYREFAIL

Dathlwyd Dydd Gŵyl Dewi yn aelwyd yr Urdd yr Ysgol trwy gael noson o ddawnsio gwerin a chawl. Trefnwyd y dawnsio gan Mr Dyfrig Morgan a pharatowyd y bwyd gan Miss B. Griffiths. Rhoddwyd y llysiau gan Mr Barnfield, masnachwr lleol. Carem felly ddiolch i'r tri am eu caredigrwydd. Mwynhaodd pawb y noson. Ar y diwrnod ei hun cynhaliwyd Eisteddfod. Y beirniaid oedd Miss B. Griffiths a'i chwaer Miss D. Griffiths. Dyfarnwyd mai Cathy Evans oedd y llenor gorau. Aeth yr enillwyr ymlaen i'r Eisteddfod Gylch a chafwyd llwyddiant yn y fan honno hefyd. Daeth Delyn Jones yn ail am lefaru "Y Dref". Aaron Daye yn ail am lefaru "Ond". Y parti cyd adrodd o dan ddeuddeg yn ail am lefaru "Stori Branwen". Hefyd dymuniadau gorau i'r parti ymgom sydd i gystadlu yn yr Eisteddfod Sir. Cafwyd llwyddiant hefyd yn y cwis llyfrau. Mae'r plant yn awr yn edrych ymlaen at ail rownd y gystadleuaeth.

Yn ddiweddar cafwyd ymweliad oddi wrth J. J. Sport. Pwrpas yr ymweliad hwn oedd i hybu y plant i gadw yn heini. Hefyd trefnwyd bod y plant yn cael eu noddi i wneud hyn. Y canlyniad oedd iddynt gasglu £1421.70. Felly gwelwyd bod y fenter wedi bod yn llwyddiant mawr.

Corau Richard Williams.

Ar nos Sadwrn y 16eg o Fis Mawrth cafwyd cyngerdd mawreddog gan gorau Richard Williams yng Nghanolfan Hamdden Llantrisant.

Cafwyd datganiadau gan Boneddigion Y Gân, côr bechgyn, Cantorion Richard Williams, côr merched a Chôr Plant Tonyrefail côr plant hŷn, ag yn cyfeilio roedd Jonathan Griffiths. Yn absenoldeb Helen May, merch Richard Williams oherwydd ei bod wedi colli ei llais,daeth Stan Jones a Graham Boucher i'r adwy fel unawdwyr. Roedd yn noson fendigedig.

GILFACH GOCH

Gohebydd Lleol: Betsi Griffiths

Cruffts

Aeth Bethan Williams 'Cwm Ogwr Fach' Heol Glannant, sy'n ddisgybl yn Ysgol Gymraeg Tonyrefail, a'i chi 'Puzzle' i sioe fawr Cruffts. Cafodd Bethan yr anrhydedd o arwain Puzzle o amgylch un o'r cylchoedd ac enillodd Puzzle sydd yn Spitzer Almaenig (Klein) yr ail wobr. Pe bai wedi cael y wobr gyntaf, byddai Bethan wedi cael y fraint o'i arwain o gwmpas y Cylch Mawr. Mae Bethan yn falch dros ben o Puzzle, ac mae ffrindiau Bethan yn yr ysgol ac yn Gilfach yn falch iawn ohoni hi a Puzzle. Llongyfarchiadau mawr Bethan.

YSGOL TONYREFAIL (Parhad)

Ymwelodd "Building Blocks" a blynyddoedd 1 a 2. Pwrpas yr ymweliad hwn oedd i drafod gwahanol ddefnyddiau. Y canlyniad oedd i ran helaeth o'r cynllun gwaith gwyddoniaeth i gael ei drafod y prynhawn hwnnw. Un arall o gynlluniau E. B. P. oedd trefnu arddangosfa wyddoniaeth yng nghanolfan M. T. T. C. Trefforest. Ymwelodd blynyddoedd 5 a 6 a'r arddangosfa yma gan ddysgu llawer a mwynhau ar yr un pryd. Daeth y ddau ddosbarth yn ôl yn llawn brwdfrydedd ac yn holi am yr hyn yr oeddynt wedi ei weld.

Dymunwn yn dda i Mr Emyr John sydd yn ein gadael ar ddiwedd y tymor hwn i fynd yn ddirprwy i Ysgol Gynradd y Borth. Gobeithio y bydd wrth ei fodd yn ei swydd newydd ac yn mwynhau arfordir prydferth Ceredigion. Croeso hefyd i Miss Sue Perkins fydd yn cymryd ei le a gobeithio y bydd yn hapus iawn yn Nhonyrefail.

Nid ar lwyfannau eisteddfodau Cymru yn unig y cafodd ein disgyblion lwyddiant ond yn Crufts, Lundain. Ond ceir rhagor o hanes Bethan Williams a'i chi yn nodiadau Gilfach Goch.

Bethan a Puzzle

Llongyfarchiadau

Llongyfarchiadau i Mike Webb Elm Street, a enillodd cloc radio am ddyfalu'n gywir enw'r gerddoriaeth ar raglen Dewi Griffiths `String of Pearls' ar Radio Wales. Roedd Mike hefyd yn dathlu ei benblwydd dyfod i oed pensiwn. Llongyfarchiadau Mike, a gobeithio y bydd yn tynnu ei bensiwn am lawer iawn o flynyddoedd i ddod.

Croeso Nôl

Roedd y Dosbarth Cwiltio Cymreig wrth eu bodd prynhawn Dydd lau Mawrth 7ed yn croesawu dwy o'u hathrawesau nôl wedi cyfnod o salwch, ac fe wnaeth Mrs Kitty Jones deisen arbennig i ddathlu'r achlysur. Fe dorrodd Mrs Abraham ei garddwrn a chafodd Mrs Jenkins ddolur ar ei hasennau. Mae'n dda gweld y ddwy o gwmpas unwaith eto ac erbyn hyn mae Mrs Abraham wedi cael tynnu'r plaster.

Gymanfa Ganu

Aeth llond bws o eglwysi Calfaria a Moreia a'u ffrindiau i Gymanfa Ganu Arglwydd Faer Caerdydd yn y Tabernacl nos Sul Mawrth 3ydd . Mwynhaodd pawb y canu dan arweiniad bywiog Mr Robert Nicolls a'r organydd Marc Jon Williams. Cafwyd unawdau arbennig gan yr unawdydd Rhian Mair Lewis ac fe ganodd Côr Meibion Caerdydd. Cyflwynwyd elw'r noson i Apêl Arch Noa a da yw deall fod digon o arian wedi ei gasglu erbyn hyn i ddechrau ar y gwaith adeiladu.

Dydd Llyfr y Byd

Bu plant Ysgol Hendreforgan yn dathlu Dydd Llyfr y Byd . Daeth y plant i'r ysgol wedi eu gwisgo fel cymeriad allan o lyfr ac roedd oedolion o'r pentref yno hefyd i siarad am eu hoff lyfrau ac i ddarllen darn . Cafodd pawb amser buddiol dros ben ac mae'r plant wedi gweld nad pethau diflas sych mo llyfrau .

Marwolaeth

Daeth y newydd trist o Awstralia am farwolaeth Mrs Mair Saunders a fu'n athrawes yn Ysgol Uwchradd Abercerdin am flynyddoedd lawer, ac er mai yn Heol Gilfach Tonyrefail roedd hi'n byw, treuliodd lawer o'i hamser yn Gilfach lle roedd hi'n weithgar gyda Guild y Merched. Ar ôl ymddeol symudodd i Awstralia i fod yn agos at ei mab Val a'i deulu. Tra yno bu'n weithgar gyda'r Cymdeithasau Cymraeg ac yn croesawu ymwelwyr a Gymru

Drama

Mae Cymdeithas Ddrama Gilfach Goch wrthi'n brysur ar hyn o bryd yn paratoi at lwyfannu eu cynhyrchiad newydd ar Ebrill 15,16,17. sef `Dark Lucy' yn y Ganolfan Gymunedol. Mae'r Gymdeithas wedi bod yn ffodus iawn i gael grant gan Gronfa'r Loteri er mwyn cael tŵr symudol i'w galluogi i gyrraedd y goleuadau, a meicroffonau radio er mwyn i'r gynulleidfa glywed yn well. Bydd yr offer yma ar gael i'w benthyg gan fudiadau eraill yn y cwm.

Bu'r Gymdeithas yn perfformio eu drama `Bag Dancing' ym Mhencoed yn ddiweddar ac roedd canmol mawr ar y noson Pob dymuniad da i'r Gymdeithas gyda'r ddrama newydd.

Ysgol Creigiau

Pêl Rwyd

Chwaraeodd tîm pêl-rwyd yr ysgol yn erbyn Pentrebaen. Mwynhaodd pawb a fe enillon nhw 6-1. Roedd Mrs Willmott yn bles iawn â'r tîm, Hefyd chwaraeon ni yn erbyn Pentyrch ac ennill 9-2.

Eisteddfod Ysgol

Fe fwynhaodd pawb yr Eisteddfod. Cymrodd bawb ran. Roedd llawer o hwyl a sbri ond ar ôl ymarfer caled drwy'r wythnos y tîm melyn, sef Collwyn, oedd yn fuddugol.

Trip Bae Caerdydd

Fe aeth Dosbarth 5 i Fae Caerdydd. Daeth Mrs Carol Townsend i fynd â ni i gerdded o gwmpas Y Bae. Tynnodd ein sylw at nifer o fannau arbennig cyn mynd draw at y morglawdd. Yno, buom yn ffodus i weld y ffordd yn codi a'r llifddorau'n agor a chau gan fod cwch eisiau dod i mewn i'r harbwr. Yn y prynhawn fe ddaeth Mr Tony Lewis i gwrdd â Dosbarth 5 i fynd â ni i dynnu llun o dŷ, i ddangos eglwys hynafol i ni a dangos sut y mae defnyddio strydoedd ac adeiladau fel cliwiau i ddysgu am y gorffennol, Cyn i ni droi, roedd hi'n amser gadael. Cafon ni amser da iawn yn dysgu hanes Bae Caerdydd a gweld sut y mae'r lle wedi newid.

Diwrnod y Llyfr

Aeth yr Adran Gymraeg i gyd i'r neuadd i gyd-lefaru gyda phob ysgol arall yng Nghymru yn y parti llefaru mwyaf erioed. Y gerdd oedd Beth yw'r Brys gan Mei Mac. Hefyd fe wnaeth yr Adran Saesneg gydlefaru'r gerdd yn Saesneg gyda'r radio yn eu dosbarthiadau.

Eisteddfod Gylch

Fe aeth rhai o ddisgyblion yr ysgol i Ysgol Plasmawr i gystadlu yn yr Eisteddfod Gylch. Fe wnaeth pawb yn dda iawn ac fe gafon ni lawer o hwyl yn canu a llefaru. Fe gafon ni gyntaf am y côr ac fe ddaeth Hannah Stracy yn gyntaf yn yr unawd pres. Fe ddaeth Robert Morgan a Rhys Jones yn gyntaf yn y ddeuawd a chafodd Owain Griffiths gyntaf am lefaru. Yng nghystadlaethau Llefaru

ail iaith, enillodd Hannah Miller dan 8, ac Alice Cooksey dan 10. Diwrnod gwerth chweil a phob hwyl i bawb yn y Sir.

Techniquest

Fe aeth y Feithrin i ~5echniquest ar y 6ed a'r 8ed o Fawrth. Cafon nhw llawer o hwyl yn dysgu ac yn chwarae yno.

Ymweliad Mr Llewelyn a Mr Wheeler

Fe ddaeth Mr Llewelyn a Mr Wheeler i ymweld â Dosbarth 5 yn eu tro i siarad am hanes Creigiau. Fe ddysgon ni lawer. Fe ddaeth Mr Llewelyn â lluniau fel Ffermdy Castell Y Mynach, Y Gromlech a llawer mwy i ddangos i ni. Adrodd ei atgofion am bentref Creigiau oedd Mr Wheeler. Roedd e'n arfer gweithio yn yr hen Orsaf Drên yng Nghreigiau.

Profiad Gwaith

Fe ddaeth Siwan Dafis, Lowri Jones a Anwen Lewis i helpu dosbarth 1,2 a 3. Braf oedd cael croesawu y dair cyn-ddisgybl o Blasmawr a diolch iddynt am eu parodrwydd i helpu.

Pêl-rwyd

Gwnaeth y merched yn arbennig o dda i guro ysgol Hywel Dda, Caerdydd yn ddiweddar, gyda sgôr o 9 – 2. Roedd pawb wrth eu boddau!

Canlyniadau Eisteddfod yr Urdd Celf, Dylunio a Thechnoleg Sir Caerdydd.

Llongyfarchiadau i'r canlynol:-Cyntaf: Angharad Rosser – collage, Zoe Jenkins – pyped a Catrin Herbert – print lliw (ffotograffiaeth). Ail: Megan Clements - pyped, Geraint Herbert – print lliw (ffotograffiaeth), Catrin Williams – argraffu.

Trydydd: Aled Herbert – cyfres o brintiau lliw, Beth Williams – argraffu, Angharad Rosser – graffeg cyfrifiadurol, Gareth Rosser – graffeg cyfrifiadurol.

CREIGIAU

Gohebydd Lleol: Nia Williams

Gwellhad Buan

Dymuniadau gorau i Martha Hooper, Parc y Coed, sydd newydd dderbyn llawdriniaeth yn Ysbyty Llantrisant. Da deall dy fod ti'n gwella Martha – ac mewn hwyliau da.

Bardd y Gadair

Llongyfarchiadau gwresog i Siwan Dafis ar ennill cadair Eisteddfod Gŵyl Ddewi Ysgol Gyfun Plasmawr eleni. Ai techneg ei thad sydd ganddi ynteu sensitifrwydd tyner ei mam? Cyfuniad o'r ddau bid siwr. Da iawn ti Siwan, dal ati i farddoni. Dyma'r gerdd fuddugol.

Rhy Hwyr

Brigyn marw o ferch, Ei chorff fel camgymeriad ar bapur gwyn, "glan" ein cymdeithas. Cwysi'r asennau yn glir dan ei brest, Breichiau crin yn hongian yn llipa.

Yn ofn ei hwyneb, Pwll ymbilgar o lygad, Fel y dot ar waelod marc cwestiwn. Ei stori fel llyfr llychlyd, heb ei gyffwrdd, yn llyfrgell bywyd.

Beth ddaw o'r ferch hon?
Dim ond problem arall,
problem arall i'w datrys.
Anialwch ei chynefin yn llwch ar
ysgwyddau'n cydwybod,
Ei chartref, "yn y ffordd",
Ei bywyd di-angen, yn boen.

"Mae'r ferch hon yn llwgu!"
"Ble mae'r cymorth addawedig?"
Dim bwyd

Dim bwyd. Dim dwr. Dim doctor. Dim byd.

Rhy hwyr. Gorwedda'n llonydd, Gan gofleidio bowlen fwyd, wag. Pwll ei llygaid yn atalnod du.

Siwan Rhys

YSGOL GYFUN LLANHARI

Marathon Llundain

Mae mam James Watkins un o ddisgyblion blwyddyn 9 yn bwriadu rhedeg yn marathon Llundain. Mae hi wedi addo y bydd yr arian nawdd mae hi'n godi yn cael ei rannu rhwng Ysgol Gynradd Llantrisant ac Ysgol Gyfun Llanhari. Dymuna'r ysgol pob lwc iddi.

Siwan Hill

Gorfoledd Hoci B1.7 a 8

Ar Ddydd Gwener y pymthegfed o Fawrth aeth tîm hoci cymysg o flynyddoedd 7 ag 8 Ysgol Gyfun Llanhari i dwrnament hoci b1.8 Rhondda Cynon Taf.

Roedd Llanhari yn chwarae mewn pŵl gyda Bryncelynnog, Hawthorn, Aberdâr, Rhydywaun a Mountain Ash. Enillon nhw'r pŵl ac aethon nhw ymlaen at chwarae ysgol St Johns yn y rownd cyn derfynol gan ennill gyda'r sgor o 1-0. Yna aeth Llanhari i mewn i'r rownd derfynol i chwarae Rhydfelin. Enillon nhw'r gem gyda'r sgôr eto o 1-0. Am y tro cyntaf erioed enillodd tîm hoci blwyddyn 7 ag 8 y cwpan. Enillodd y tîm pob gem ond un gan golli i Aberdâr.

Sgoriodd y tîm naw gôl yn y twrnament i gyd. Y tîm oedd Holi Smith, Cerys Rudall, Hannah Saar, Rhian Phillips, Tania Harrison, Mari Thomas, Robyn Thomas, Rebecca Evans, Claire Greening, Rhianydd Morgan, Dana Lloyd, Lisa Mitchell, Elinor Jordon, Natalie Watkins a Megan Lawless y gôli.

Roedd yr athrawes Miss Rees yn falch iawn o'i thîm ac yn gobeithio y byddwn yn ennill llawer mwy yn y dyfodol.

Gan Cerys Rudall a Hannah Saar

Cân i Gymru

Llongyfarchiadau i Aneirin Barnard ar ei berfformiad yn canu un o'r caneuon yn wyth olaf cystadleuaeth Gŵyl Ddewi S4C. Roedd torf o'i gefnogwyr o Lanhari wedi mynd i Lido'r Afan ar gyfer y gystadleuaeth.

Dysgwyr yn dathlu Dydd Gwyl Dewi

Eleni cynhaliwyd 3 chinio Dydd Gwyl Dewi ar gyfer dysgwyr yn ardal Consortiwm Cymraeg i Oedolion Morgannwg. Nos Iau 28^{ain} Chwefror cafwyd un noson yng Ngholeg Pen-y-Bont ble roedd Peter Griffiths, Prifathro Ysgol Gyfun Llanhari yn ŵr gwâdd. Yr un noson, trefnwyd Cinio Dydd Gŵyl Dewi arall yn y Tŷ Newydd, Hirwaun gan Rhian James, Swyddog Cyswllt newydd CYD. Yno roedd y band *Dragonfall* yn diddanu'r gwesteion ar ôl y gwledda.

Yna nos Fawrth 5^{ed} Mawrth cafwyd noson arall, y tro hwn yng Ngholeg Pontypridd. Ar ôl pryd a baratowyd ac a weiniwyd gan fyfyrwyr y cwrs arlwyo, cafwyd anerchiad diddorol gan wyneb newydd dysgu Cymraeg sef Nia Parry, cyflwynwraig Welsh in a Week. Mwynhawyd y dathlu'n fawr ond nawr mae'n rhaid mynd yn ôl i'r dosbarthiadau cyn paratoi ar gyfer cwrs preswyl yng Ngholeg y Drindod ar 22 Mawrth. Pob lwc i bawb sy'n dysgu.

Gwraig wâdd Cinio Dydd Gŵyl Dewi'r Dysgwyr, Nia Parry yn siarad yng Ngholeg Pontypridd

Aneirin Barnard

Rhydfelen Y Rhyfeddol

Ar y pymthegfed o Chwefror cynhaliwyd eisteddfod Ysgol Gyfun Rhydfelen. Siarad am ddiwrnod! Er bod chwech tîm yn cystadlu'n ffyrnig â'i gilydd, mwynhauodd pawb. Cefais gyfweliad â Miss Nia Jones, athrawes o'r ysgol, ynglyn â'r diwrnod. Dyma beth ddywedodd:

EJ: Pam mae'r ysgol yn cynnal yr Eisteddfod?

MNJ: Wel, rydym yn ddathlu Dydd Gŵyl Dewi er bod yr Eisteddfod ddim ar yr un diwrnod. Hefyd rydym yn dathlu yr ysgol a'i chymreictod.

EJ: Sut oedd yr awyrgylch yn yr Eisteddfod?

MNJ: Ffantastig! Roedd pawb yn cefnogi ei gilydd, hyd yn oed y pobl roeddent yn cystadlu yn eu herbyn. Rwy'n meddwl gwnaeth pawb fwynhau.

EJ: Oedd y diwrnod yn llwyddiant? **MNJ:** Oedd, ond gallai fod yn well i Gruffydd (un o dîmau'r ysgol).

EJ: Oedd yna lawer o waith paratoi ar ei gyfer?

MNJ: Oedd, cyn yr Eisteddfod roedd rhaid i bawb ymarfer yn galed. Gwnaeth y swyddogion ag athrawon yr ysgol helpu llawer.

EJ: Sut wnaeth y disgyblion elwa o'r diwrnod?

MNJ: Cawson nhw'r profiad o berfformio ar lwyfan, heb law am ymarfer Cymraeg gyda'u ffrindiau. Credaf fod yr Eisteddfod yn annog y ddisgyblion i siarad Cymraeg.

EJ: Oedd yna unrhyw broblemau i'w datrys yn yr Eisteddfod â'i paratoi?

MNJ: Efallai roedd yna broblem i wneud i'r tîmau ganu ar y llwyfan, ond roedd y diwrnod yn llwyddiant heblaw am hynny.

Roedd yna lawer o gystadleuthau yn cael eu cynnal yn yr Eisteddfod. Roedd yna lawer o ennillwyr gan gynnwys Deiniol Fisher.

GORSAF WEITHGAR FM

Roedd Chwefror y seithfedfel unrhyw ddiwrnod arall i'r rhan fwyaf o bobl. Ond nid i ddosbarth Astudiaethau'r Cyfryngau Ysgol Gyfun Rhydfelen. Aeth disgyblion Blwyddyn 10 i recordio yng Ngoleg Prifysgol Morgannwg.

Cafodd y trip ei drefnu gan Miss Nicola Williams sydd yn un o athrawon yr ysgol. Ymwelodd y disgyblion â'r Brifysgol ar gyfer eu gwaith TGAU, a roedd y gwaith o safon uchel iawn.

Gorsaf Radio GTFM wnaeth recordio y rhaglenni radio. Mae'n orsaf radio ar gyfer Pontypridd, a gall pawb ei fwynhau. Mae GTFM yn chwarae pob math o gerddoriaeth ag yn gwneud rhaglenni Cymraeg.

Roedd e'n ddiwrnod caled i'r saith grŵp a aeth ond mwynheuodd pawb.

"Roedd yr orsaf yn anhygoel," meddai un ferch, "Gwnaethant i ni deimlo'n gartrefol iawn yna. A nawr rydw i wedi cael y profiad, rydw i'n meddwl gwneud gyrfa yn y byd radio fel Cyflwynydd."

Dywedodd merch arall:

"Er fy mod i wedi cael amser gwych yn GTFM, dydw i ddim eisiau gyrfa ar y radio. Mae'n waith caled iawn a mae rhaid i chi rhoi cant y cant i'r swydd. Gwnes i weithio fel Cynhyrchydd sydd yn safle pwysig iawn. Os nad ydych yn talu sylw gall popeth mynd yn anghywir. Mae pawb yn dibynnu arnoch."

Heb law am gwaith TGAU, gwnaeth un grwp greu gorsaf radio ar gyfer cystadleuaeth yr Urdd. Enw'r orsaf oedd *Curiad FM* a roedd ganddo bump aelod sef: Mari Hâf Davies, Rhys Williams, Linda Hoskins, Sam Thomas a Emma Jones. Gwnaethon nhw 'jingle', 'slogan', 'logo' a hyd yn oed hysbysebion ar ei gyfer. Mae'r tîm yn aros am ganlyniad y gystadleuaeth. Gobeithiwn y byddant yn ennill.

"Roedden ni dan bwysau mawr," ebe un aelod, "Dim ond tri diwrnod oedd gennynm i wneud rhaglen deg unud ar y testun *Mynd I'r Coleg*. Roedd pawb yn y grŵp wedi gwneud rhaglen pymtheg munud am *Ysbytai* ar gyfer eu TGAU yn barod, ond cawson ni llawer o hwyl yn gwneud un arall!"

Yn anffodus dyw'r disgyblion ddim yn gallu gorffwys eto, er eu bod nhw wedi gweithio'n galed iawn. Mae ganddynt profiad gwaith yn fuan, ac efallai bydd rhai yn ei wneud yn GTFM. Dymunwn pob lwc iddynt yn ei TGAU, profiad gwaith a'u dyfodol.

Gan Emma Jones

Gwych! Trawiadol! Mwynhad!

"Gwych! Trawiadol! Mwynhad!" Dyna'r geiriau a ddefnyddiodd Alun Cowles i ddisgrifio ei gyfle i gyflwyno Radio GTFM, ddwy flynedd yn ôl. Ond sut wnaeth yr orsaf wych hon ddechrau?

Yn 1999 penderfynodd y llywodraeth roi £25 miliwn i Stad Cyngor o'r enw Glyn Taff. Roedd gan y stad nifer o broblemau a enw drwg. Gyda help y Gymdeithasfa Tai, llwyddon i wneud yr ardal yn le gwell i fyw trwy ddatblygu'r ardal a'r gymdeithas.

Lansiwyd GTFM er mwyn dathlu llwyddiant y cynllun, ag i weithio gyda'r bobl a oedd yn byw yn Glyn Taff. Andrew Jones yw'r dyn tu ôl i'r fenter. Gyda help gwirfoddolwyr fe fydd Andrew yn darlledu rhaglenni o bob math.

GTFM yw'r unig orsaf annibynol yn yr ardal hon sydd yn gwneud rhaglenni Cymraeg, heb sôn am raglenni jas, pop, clasur a llawer mwy. Dyw GTFM ddim fel unrhyw orsaf Radio Masnachol arall. Am un peth, dim ond gwirfoddolwyr sydd yn gweithio yno. Peth arall yw ei fod yn targedu cynulleidfa eang. Hyd yn oed os nad ydych yn byw yn ardal Pontypridd, fe gewch gyfle i glywed yr orsaf yng ngogledd Caerdydd.

Pan darlledodd GTFM raglen am y tro cyntaf, gwnaeth pobol mor bell a Chaerdydd a'r Barri diwnio i fewn dros y rhyngrwyd. Ar y foment mae GTFM yn cymryd rhan mewn cynllun peilot fel eu bod nhw'n gallu darlledu yn bellach. Bydd hyn yn para blwyddyn cyn bydd dyfarniad ynglyn â chadw'r cynllun.

Gallwch wrando ar GTFM o fis Ebrill ymlaen ar 106.9 FM. Os hoffech weithio gyda'r orsaf fel Cyflwynydd neu DJ trwy gyfrwng y Gymraeg, yna cysylltwch â Andrew ar 01443 406111. Mae croeso cynnes i bawb.

Gan Emma Jones

Cystadleuaeth Clwb y Rotari gan Sam Thomas

Yn ddiweddar fe gynhaliwyd cystadleuaeth flynyddol 'Clwb y Rotari' ar gyfer pobl ifanc yn Rhondda Cynon Taf.

Fe ddaeth pobl ifanc yr ardal i gystadlu yn erbyn disgyblion eraill o'r un oedran, er mwyn dangos ychydig o'u doniau cerddorol.

Roedd dau o'r cystadleuwyr, Bethan Mai Jones (ffliwt) a Nerys Griffiths (Ewffoniwm) yn cynrychioli Ysgol Gyfun Rhydfelen. Fe lwyddodd y ddwy ohonynt fynd drwy'r rhagbrofion er mwyn cyraedd a chystadlu yn yr wyth olaf yn Rhondda Cynon Taf. Mae'r ysgol yn ddiolchgar ac yn hapus iawn fod y ddau ddisgybl yma wedi llwyddo i gadw enw da yr ysgol yn fyw ac yn iach mewn cystadleuaeth o'r fath yma.

Dywedodd Mr. Patrick Stephens, (Pennaeth Cerddoriaeth Ysgol Gyfun Rydfelen): "Rhoddodd y ddwy berfformiadau da iawn mewn cystadleuaeth o safon uchel"

Safon uchel iawn oedd yno ar y diwrnod. Mae'r ddwy yn chwarae mwy nag un offeryn ac yn gwneud yn dda iawn ar bob un ohonynt. Mae Bethan eisioes wedi cyrraedd safon Gradd 8 ar y ffliwt, y piano a'r delyn.

Fe wnaeth Bethan yn anhygoel o dda wrth lwyddo i gipio'r drydedd wobr ar y diwrnod. Mae hi eisioes wedi dechrau ymarfer yn galed ar gyfer y rownd nesaf a gynhelir yng Nghaerdydd ym Mis Ebrill.

Roeddwn i'n lwcus iawn i ddod o hyd i Bethan er mwyn ei holi hi ar ei llwyddiant yng nghystadleuaeth y Sir:

ST: Beth wnaeth i ti ddechrau chwarae'r ffliwt?

BMJ: Hoffais swn esmwyth y ffliwt ac felly fe benderfynais ddechrau chwarae'r ffliwt. Roeddwn i hefyd yn hoffi jazz ac roedd yr offeryn yn rhoi cyfle i mi chwarae jazz.

ST: Pa fath o awyrgylch oedd yn y gystadleuaeth a beth oedd safon y gystadleuaeth?

BMJ: Roedd yna densiwn pleserus wrth gystadlu yno ac roedd lefel y gystadleuaeth yn hynod o uchel – roeddwn i'n lwcus i fynd trwyddo i'r rownd nesaf.

ST: Faint o ymarfer oedd rhaid i ti wneud cyn cystadlu dros y Sir?

BMJ: A dweud y gwir, ni wnes i gymaint o ymarfer a ddylwn i wedi ei wneud! Dim ond ychydig o ymarfer gyda chyfeiliant y piano ges i, ac hynny ar y dydd cyn y gystadleuaeth.

ST: Beth oeddet ti'n teimlo wrth i ti fynd i fyny i'r llwyfan i berfformio o flaen yr holl bobl yna?

BMJ:Rydwyf yn casáu perfformio fel arfer oherwydd rwyf yn nerfus iawn, ond y tro yma fe ddefnyddiais yr adrenalin er m w y n c y n o r t h w y o f y mherfformiad. Roedd yn wych i ennill y drydedd gwobr,

oherwydd mae'n profi i mi fod gennyf ddawn ar yr offeryn ac ei bod yn well i barhau i ymarfer.

ST: Wyt ti'n edrych ymlaen i'r rownd nesaf? Pa fath o safon wyt ti'n disgwyl yn y gystadleuaeth?

BMJ: Nid wyf yn edrych ymlaen i'r rownd nesaf oherwydd mae rhaid i mi berfformio eto! Mae'r gystadleuaeth yn mynd i fod yn frwd ac o safon uchel iawn.

ST: A fyddet ti'n ystyried cynhyrchioli'r ysgol drwy gystadlu y flwyddyn nesaf?

BMJ: Byddwn! Fe fwynheuais y profiad yn fawr iawn a fe ges i lawer o hwyl ar y diwrnod.

Mae'r ysgol yn dymuno yn dda i'r ddwy am gystadlu ac yn rhoi clod i'r ddwy am gyrraedd safon arbennig o uchel yn y gystadleuaeth.

Pob lwc i Bethan yn y gystadleuaeth nesaf, sydd yn cael ei chynnal mewn rhai misoedd.

communities first cymunedau yn gyntaf

SWYDDOG CYMRYD RHAN (Cymraeg)

37 awr yr wythnos £22,341 - £24,072

MENTER IAITH

Mae Menter laith yn gefn i garfanau Cymraeg eu hiaith ledled Rhondda Cynon Taf. Yn hyn o beth, byddwch chi'n gyfrifol am fwrw golwg ar hynt y gwaith datblygu yn y broydd, yn ogystal â helpu i baratoi, cydlynu a chymhwyso cynlluniau gweithredu'r amryw gymunedau a rhoi cyngor ar faterion y Gymraeg yng nghyddestun Rhaglen Cymunedau'n Gyntaf. Lleolir y swydd yn Nhreorci.

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Steffan Webb: ☎ 01443 226386 Dyddiad cau 12/04/2002

Tudalen yr Ysgol

YSGOL HEOL Y CELYN

Stori Twm a Mati Tat gan Charlotte Davies (Blwyddyn 3)

Un diwrnod roedd merch o'r enw Neli Teli. Roedd Neli eisiau rhywun i fynd ar y teledu. Roedd Twm a Mati yn mynd ar y teledu achos mae Neli wedi gofyn iddyn nhw. Roedd Mrs Proser Pritchard wedi meddwl roedd Twm a Mati yn ddrwg ac mae Mrs Proser Pritchard yn ffonio plismon Jac wedyn roedd plismon Jac yn rhoi Twm a Mati yn y carchar. Roedd Neli Teli yn crachach, yn neis ac yn dal. Roedd plismon Jac yn dal fel castell. Mae Twm yn neis fel yr haul. Mae gan Twm wallt oren fel pensil oren . Mae gan Mrs Proser Pritchard gwallt gwyrdd fel y gwair. Mae Mati yn neis fel yr haul, ac mae hi yn drewi fel sanau.

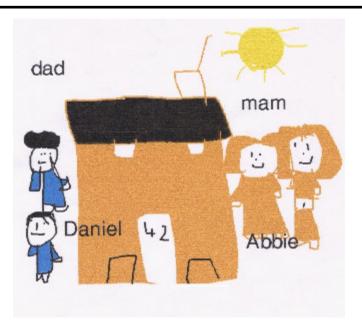

Stori Neli Teli gan Peggy Owen (Blwyddyn 3)

Un tro yn Pant y Pwca mae Neli Teli yn edrych am Ceridwen. Doedd hi ddim yn meddwl fod hi yn mynd mewn trap, ond roedd hi yn mynd mewn trap. Roedd y trap i fod i Ceridwen Crach. "0 rydw i wedi bod yn edrych amdana ti." Ond roedd Ceridwen Crach yn hyll, roedd Neli Teli ddim yn gwybod bod hi yn hyll. Ond erbyn hyn roedd Ceridwen Crach yn trio dwyn ei harian hi.Ond ar ôl hynny roedd Neli yn rhoi Ceridwen Crach ar y teledu. Roedd Neli yn ffonio plismon Jac a roedd e yn arestio hi. Roedd Ceridwen Crach yn drist iawn a roedd hi eisiau maddau i Neli ond roedd yn rhy hwyr. Ond roedd

Neli yn teimlo'n drist dros Ceridwen Crach felly gollyngodd Plismon Jac hi yn rhydd. "HWRE!"."Ond os wyt ti yn gwneud hynna eto rwyt ti yn mynd i'r carchar, deall?" dywedodd plismon Jac.

Abbie ydw i. Ces i fy ngeni yn 1994. Rydw i yn byw yn Elm Street, Pontypridd. Mae gen i wallt brown. Mae gen i lygaid glas. Rydw i yn dal. Mae dad a mam a Daniel a fi yn byw yn Elm Street. Mae Daniel yn 11

oed.Rydw i yn hoffi Daniel a mam a dad. Rydw i yn mynd i Ysgol Heol y Celyn. Rydw i yn hoffi ysgol Heol y Celyn. Enw y Prifathro ydi Mr Jons. Mae Mr Jons yn garedig iawn.

> Abbie Evans Blwyddyn 2

Cyngerdd Dydd Gwyl Dewi gan Stephanie Williams (Blwyddyn 5)

Dydd Gwener, Mawrth y cyntaf cawsom gyngerdd Dydd Gŵyl Dewi. Roedd y babanod a'r adran iau yn cymeryd rhan ynddo fe. Roedd rhai yn dangos i ni beth fyddan nhw yn ei wneud yn yr Eisteddfod Gylch dydd Sadwrn. Ar y diwrnod sef Mawrth y cyntaf roedd yn benblwydd ar Miss Griffith hefyd a cafodd hi gacen a blodau. Roedd hi'n hapus iawn a canodd pawb penblwydd hapus iddi. Roedd eitem dosbarth Miss Griffith yn ddoniol iawn ac roedd blwyddyn 6 dosbarth Mr Rees yn dweud ychydig o hanes Dewi Sant rhwng bob eitem. Ar ôl y sioe i gyd canodd pawb Hen Wlad fy Nhadau wrth i bawb sefyll lan. Yn wir roedd y cyngerdd yn llwyddiant mawr gyda pob dosbarth wedi gweithio yn galed yn paratoi tuag ato.

Buddsoddwyr Mewn Pobl gan Danny Owen (Blwyddyn 6)

Rydym ni fel ysgol wedi cael ein gwobrwyo gyda'r Buddsoddwyr mewn Pobl. Dyma fi, Mr Jones a rhai o blant eraill blwyddyn 6 gyda'r darian. Mae'r darian nawr i fyny ger mynedfa'r ysgol. Roedd yr athrawon, staff y gegin, y glanhauwyr, Mr Bew y gofalwr a Mr Jones wedi bod yn gweithio'n brysur a chaled yn cael cyfweliadau gan aseswyr o ELWA. Cafodd nifer fawr o staff yr ysgol eu hasesu, rhai o pob maes sydd ynghlwm â'r ysgol. Yn amlwg roedd gwaith caled pawb wedi talu ac roedd yr aseswyr yn bles gyda'r hyn a welsant a cawsom ein gwobrwyo gyda'r darian.

MENTER IAITH

ar waith yn Rhondda Cynon Taf

01443 226386

www.menteriaith.org

MENTER IAITH YN CYMRYD RHAN GYDA CYMUNEDAU YN GYNTAF

Ydy wir. Mae Menter Iaith yn cymryd rhan yn y prosiect cyffrous hwn i ddatblygu cymunedau Rhondda Cynon Taf yn gyffredinol a datblygu'r cymunedau Cymraeg yn benodol. Mae Cymunedau yn Gyntaf yn gynllun sydd wedi cael ei weithredu yn Lloegr yn ystod y blynyddoedd diwethaf ac newydd ei ymestyn i gynnwys Cymru hefyd. O ganlyniad y mae Partneriaeth Adnewyddu Strategol Rhondda Cynon Taf wedi llwyddo i greu dros 40 swydd datblygu cymunedol newydd sbon a diogelu dros 50 swydd arall. Ac am unwaith y mae'r Gymraeg yn cael ei chynnwys o fewn y cynlluniau o'r cychwyn cyntaf diolch i bresenoldeb a gwaith Menter Iaith. O ganlyniad rydym yn hysbysebu am Swyddog Cymryd Rhan neu Gyfranogi i ddefnyddio'r gair technegol ac y mae pawb yn gofyn beth yn y byd y mae hynny yn ei olygu? Mewn sawl ffordd bydd gwaith y Swyddog Cymryd Rhan yn dibynnu ar ddymuniadau'r cymunedau Cymraeg sydd am fanteisio ar y gwasanaeth.

Dewi Jones, Cyfarwyddwr Addysg yn annerch y Fforwm

Y Fforwm yn trafod addysg Gymraeg ym mis Mawrth

ddechrau bydd angen mapio datblygiad cymunedol Cymraeg boed hynny o safbwynt darpariaeth gofal plant, ieuenctid, gofal henoed, gwasanaethau papurau bro, hyfforddiant, addysg gymunedol, cymorth i gychwyn busnes, cyfleoedd gwirfoddoli neu beth bynnag y mae'r cymunedau yn gweld fel eu gwir anghenion. Wedi nodi'r anghenion y mae'r gwaith go iawn yn dechrau wrth geisio helpu'r gymuned i ddatrys y problemau a datblygu mewn modd cynaladwy a synhwyrol er mwyn creu'r math o gymunedau rydym am fyw a gweithio ynddyn nhw. cydfynd yn union gyda'r gwaith y mae'r Fenter eisioes yn ceisio cyflawni ac yn swnio fel swydd wych i rywun.

C Y D N A B Y D D I A E T H TEILWNG I'R SWYDDOG CYMRYD RHAN

Mae sawl un wedi nodi bod cyflog gweddol uchel i'r swydd hon. Mae hyn yn hollol fwriadol ac yn ymdrech i godi statws a lefel cyffredinol cyflogau yn y cymoedd. Pam ddylen ni ddisgwyl i bobl weithio ar gyflogau isel? Mae'r mwyafrif o'r swyddi sy'n cael eu hysbysebu fel rhan o'r cynllun cymunedau yn gyntaf wedi manteisio ar y cyfle i gynnig cyflog da a lle nad oedd modd i rai cyrff wneud hynny oherwydd bod cyfraddau caeth ganddynt o fewn eu gweithluoedd gwn eu bod nawr yn ail ystyried eu holl gyfraddau. Wel da iawn meddwn i pam ddylai pobl Cymru ennill llai na phawb arall? a

pham ddyle pobl y cymoedd ennill llai na phobl y trefi?

SWYDDFA NEWYDD AR WAITH YN NHREORCI

A swyddfa newydd arall i'r Fenter hefyd. Hen bryd hefyd fyddai pobl y Rhondda yn dweud. Byddaf yn dechrau gweithio o'n swyddfa newydd yn adeilad Business In Focus ar Ystad Caemawr Treorci yn fuan iawn ac o'r fan honno hefyd y bydd y Swyddog Cymryd Rhan yn gweithredu. Rydym yn gobeithio y bydd modd i ni hysbysebu hefyd am gymorth clerigol yn y swyddfa a threfnu bore coffi newydd i ddysgwyr Treorci yn weddol fuan. Mae'r swyddfa ei hun yn edrych dros gae rygbi Treorci (!) sy'n gorfod bod yn jôc trist iawn i ffan pêl-droed fel fi ond o leiaf bydd pawb yn gwybod nad wyf wedi dewis y swyddfa er mwyn cael gweld y gêm.

FFORWM MUDIADAU GWIRFODDOL YN FFYNNU

Cafwyd cyfarfod buddiol iawn yn y YMCA Pontypridd yn ddiweddar fel rhan o ymgynghoriaeth Cyngor Rhondda Cynon Taf ar eu Cynllun Addysg Gymraeg. Cafwyd arweiniad i'r drafodaeth gan Hywel Jones Cyfarwyddwr Mudiad Ysgolion Meithrin, Eirian Thomas sy'n arwain Ysgol Sul lleol a Chyfarwyddwr Addysg y Sir, Dewi Jones. Bu nifer o brifathrawon y cylch yn y cyfarfod yn ogystal â rhai o staff y Fenter, Yr Urdd ac Interlink. Darparwyd gwasanaeth

cyfieithu ar y pryd gan Gwynallt Bowen ac fe aeth y drafodaeth ymlaen tipyn yn fwy na'r arfer. Mae pwysigrwydd mawr i waith Mudiad Ysgolion Meithrin os ydym am weld twf ychwanegol yn nifer y siaradwyr Cymraeg, ac wedyn y mae rhaid darparu addysg gyflawn i'r plant sy'n dod o'r cylchoedd. Ond y mae cyfle i'r capeli ac eglwysi hefyd chwarae rôl blaenllaw iawn wrth ddatblygu cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg. Mae darpariaeth ysgolion Sul yn rhoi cyfle i lot o blant o gartrefi di-Gymraeg ddefnyddio'r Gymraeg ar y penwythnos neu gyda'r nos os oes gwasanaethau ieuenctid yn gysylltiedig â'r sefydliadau crefyddol. Os yw'r sefydliadau crefyddol i barhau rhaid iddynt gael pobl newydd a phobl ifanc i mewn a pham ddim? Mae llawer o eglwysi a chapeli Saesneg yn tyfu a nid oes unrhyw reswm o gwbl i ni feddwl nad oes dyfodol i grefydd Cymraeg.

CYFARFODYDD NESAF Y FFORWM

Cynhelir cyfarfod nesaf y Fforwm rhwng 2-4pm ar 29ain Mai yn y YMCA Pontypridd lle bydd staff Mudiad Meithrin, Yr Urdd, a'r Fenter gyda staff Interlink yn trafod "Gweithredu cyfle cyfartal, iechyd a diogelwch a pholisau gwirfoddolwyr er mwyn llwyddo".

Cynhelir cyfarfod arall cyn yr haf hefyd er mwyn trafod "Dysgu gydol Oes ac Addysg Gymunedol" rhwng 2-4pm ar 10fed Gorffennaf yn y gobaith o ysgogi cyrff i wneud ceisiadau perthnasol megis cynlluniau darllen neu hel hanesion yr henoed neu sefydlu gwefannu perthnasol y fath o gynlluniau y byddai grwpiau ieuenctid, ysgolion neu gapeli yn gallu manteisio arnyn nhw ac yn dipyn o hwyl.

EIRIAN DAVIES YN SYMUD YMLAEN

Llongyfarchiadau i Eirian Davies, Ymchwilydd Economaidd y Fenter, sy newydd gael ei phenodi yn Swyddog Maes i Fenter Dyffryn Aman ardal ei chartref hi. Mae Eirian wedi gwneud gwaith gwych i ni wrth sefydlu ochr datblygu economaidd y Fenter gan gynnwys Cyrsiau Sefydlu Busnes, nosweithiau Cwlwm Busnes y Cymoedd, ymweliadau siaradwyr a'r ysgolion uwchradd lleol, trafodaethau Gorwelion a llu o isbrosiectau eraill. Byddwn yn gweld ei cholled hi ond yn dymuno yn dda iddi yn ei gwaith newydd. Yn amlwg bydd hysbyseb yn ymddangos i ni gael penodi swyddog yn ei lle mor fuan ag y bo modd.

NOSWEITHIAU CWLWM BUSNES Y CYMOEDD

Cynhaliwyd sawl noson lwyddiannus iawn o Gwlwm Busnes y Cymoedd yn swyddfeydd adran datblygu economaidd Cyngor Rhondda Cynon Taf yn Abercynon ac y mae dwy noson arall yn dod i fyny sef Huw Thomas, Golygydd Moduro Y Cymro yn trafod "Ceir a Chymru" am 6pm ar 14eg Mai 2002 ac wedyn Jonathan Jones Prifweithredwr Bwrdd Croeso Cymru yn trafod dyfodol "Twristiaeth Gymraeg" am 6pm ar 11eg Mehefin 2002.

CWRS YMESTYN BUSNES

Dyma ail gwrs busnes y Fenter i rhai sydd am ymestyn eu busnes neu ddatblygu busnes newydd hyd yn oed. Bydd yn cael ei gynnal rhwng 6-9pm ar nosweithiau Llun ym mis Mai a Mehefin gan ddechrau ar 13eg Mai 2002 yng Nghanolfan TEEP Trefforest Pontypridd mewn cydweithrediad â Menter a Busnes.

CERYS MATHEWS YN PARTI PONTY? - 5&6 GORFFENNAF 2002

Ie, wel, dyna'r si ar hyn o bryd sef bod Cerys Mathews yn mynd i berfformio set gwerin yn Parti Ponty eleni – mae'n siwr y bydd pawb yn gwybod unwaith y mae'r trefniadau wedi cadarnhau. Braf ydy cael cefnogaeth BBC Radio Cymru unwaith eto yn ogystal â S4C a chefnogaeth parod Mudiad Meithrin, Yr Urdd a Chyngor Rhondda Cynon Taf. Beth amdanoch chi? Fydd eich ysgol chi neu'ch grwp chi neu'ch côr chi yn perffomio neu ddawnsio yn Parti Ponty? Rhowch alwad i Dawn Williams ar 01685 882299 os

ydych chi am berffomio neu Huw Thomas Davies ar 01443 226386 os ydych eisiau bwcio stondin

BOREAU COFFI YN MYND AM DRO

Mae boreau coffi'r Fenter mor sefydlog erbyn hyn fel eu bod wedi dechrau trefnu eu tripiau a gweithgareddau eu hunain gyda chymorth staff y Fenter a CYD. Ar 10fed Mai bydd criw yn mynd i'r Gerddi botaneg yn Llanarthne yng nghwmni Huw T Davies a Rhian James. Cofiwch fod croeso i chi alw yn y boreau coffi bob wythnos yn Llantrisant, Pontypridd, Aberpennar ac Aberdar. Ydych chi'n gwybod am le da i ni ddechrau bore coffi yn Nhreorci? Rhowch wybod os ydych chi

CYNLLUNIAU CHWARAE HANNER TYMOR YR HAF

Er taw dim ond tridiau o gynllun chwarae sydd yn ystod hanner tymor yr Haf y mae'n bwysig iawn i rhieni sy'n gweithio felly byddwn ar agor fel arfer. Mae cynlluniau ar y gweill hefyd i sefydlu dau gynllun newydd yn ystod y gwyliau sef Rhydygrug a Rhydywaun er na fydd rhain yn agor am rai misoedd eto.

Mae'r gyfres o Glybiau Carco yn ymestyn o hyd gyda chais i mewn i agor gwasanaethau newydd yn Ysgol Ynyswen Treorci ac Ysgol Penyrenglyn eto ym Mlaenau'r Rhondda.

Mae amserlenni newydd a gweithgaredau ychwanegol wedi eu trefnu ar gyfer clybiau carco'r Fenter yn ystod tymor yr haf gan gynnwys ymweliadau gan Dyn Hud, Disgos, nofio, coginio, nosweithiau fideo a nosweithiau McDonalds – plant y dyddiau hyn. Rwyn credu ein bod yn eu sbwylio nhw mewn gwirionedd.

Am wybodaeth am yr holl gynlluniau ffoniwch Trystan Griffiths neu Diane Williams ar 01443 226386

> Steffan Webb Prif Weithredwr

Capel Salem Tonteg

Edrychir ymlaen at y dathlu arferol dros Ŵyl y Pasg ac fe ddechreuir, yn ôl y patrwm blynyddol bellach, gyda chapeli Castellau, Tabernacl a Salem yn ymuno mewn Oedfa Gymun yn Salem ar fore'r Groglith. Cytunir gan bawb sy'n mynychu'r oedfa hon fod closio at ein gilydd yn ymateb mwy teilwng na bod ar wahan i gydnabod tarddiad ein Cred.

Er nad yw Mrs. Gwyneth James yn medru bod yn bresennol yn y Gwasanaethau am nawr, edrychwn ymlaen i'w chroesawi i'r Festri un prynhawn ddechrau Ebrill, nid yn unig i gydnabod ei gwasanaeth triw am flynyddoedd fel organyddes ond i'w chynorthwyo i ddathlu ei phenblwydd yn ddeg a phedwar ugain. Dyma hithau, fel Meurig ei gwr, wedi cyrraedd yr un garreg filltir ac, er na all y ddau deithio mor bell erbyn hyn, mae'r croeso cynnes a'r diddordeb brwd ymhob achos yr un mor gynnes ar eu haelwyd.

Achos i ddathlu hefyd yw'r newyddion da am Mr. Gwyn Thomas, tad Mrs. Lyn Cutts wedi llawdriniaeth ddwys. Mae Mr. a Mrs. Thomas yn adnabyddus i aelodau Salem bellach ac estynnwn ein cofion cynnes a'n dymuniadau gorau i'r ddau i fyny ym Mhorthaethwy.

Mrs. Anneira Davies, gyda'i gwr Harri, oedd y wraig wadd yn y Gymdeithas ar nos Wener gyntaf y mis a chafwyd cryn bleser yn rhannu ei phrofiadau, doniol a difrifol, fel nyrs Ysgol Gyfun y n Rhydfelen. Wrth wrando arni'n llefaru, fe'n hatgoffwyd mor bwysig yw sicrhau neu cynnig clust i wrando i'n pobl ifainc. Cyn cloi'r noson cafwyd cyfle i longyfarch Anneira a dymuno'n dda iddi ar ei sialens newydd ym myd arlunio.

Y ddau brif idiom i'w hymarfer ar yr ail nos Wener yn y Gymdeithas oedd "ar ben fy nigon" ac "fel tan ar fy nghroen". Tybed faint o'r darllenwyr all ddyfalu pa deimladau a fynegwyd trwy gyfrwng rhain yng nghyswllt gemau rygbi rhwng Cymru a Lloegr.

YSGOL GYMRAEG GARTH OLWG

GWEITHGAREDDAU'R URDD

Yn dilyn y camau gwag llynedd, yn hanes pob ysgol wrth baratoi ar gyfer Eisteddfodau'r Urdd, pleser yw nodi fod y rhwystrau cryn dipyn yn llai eleni. Pleser yw llongyfarch pob cystadleuydd ar bob perfformiad yn yr Eisteddfod Gylch – bu plant Garth Olwg yn llwyddiannus mewn naw cystadleuaeth. Edrychir ymlaen gydag awch, tuag at yr Eisteddfod Sir

Llongyfarchiadau hefyd, i fechgyn yr ysgol, ar gyrraedd y ffeinal yn y gystadleuaeth rygbi, deg bob ochr. Colli o ychydig fu'r hanes yn y gêm derfynol.

Yr un modd, llongyfarchiadau i'r crefftwyr a welodd eu gwaith yn cael ei feirniadu'n lleol, ac yn haeddiannol o gael ei anfon ymlaen i gystadlu'n genedlaethol.

PROFIAD GWAITH

Pleser mawr fu croesawu Kimberley Blake a Rwth Phillips atom i Garth Olwg am wythnos o brofiad gwaith – y ddwy yn ddisgyblion yn Rhydfelen.

DIWRNOD Y LLYFR

Ar Fawrth 14 cafwyd diwrnod cyfan o weithgaredd yn ymwneud â "Diwrnod y Llyfr". Gwisgodd pob disgybl yn yr ysgol fel cymeriad o lyfr Cymraeg; daeth pob plentyn a'i hoff lyfr Cymraeg gydag ef/hi i'r ysgol, ac ar ddiwedd y bore, adroddodd grŵp cydadrodd oedd yn cynnwys pob plentyn yn yr ysgol – grŵp cydadrodd mwyaf ei nifer fu yn yr ysgol erioed!

UNED 5

Cafodd grŵp o blant hŷn yr ysgol sbort a sbri yn ddiweddar yn recordio deunydd ar gyfer y gyfres deledu - 'Dangos dy Dalent'. Bu Carys Johnson yn cyfri i ddeg yn iaith Siapan, Tomos Norman yn dweud y wyddor trwy dorri gwynt a Daniel Outing a Ieuan Riggs yn cynnal sgwrs fel dau 'Donald Duck'. Fe fydd criw ffilmio Uned 5 yn ffilmio dau ddisgybl arall yn eu cartrefi, Danielle Thomas yn dangos ei chasgliad anferth o 'Beany Babies', ac Andrew Rees yn sôn am ei gefnogaeth a'i ddiddordeb angerddol yn nhîm pêl-droed Celtic - (mae ei dad yn frodor o'r Alban).

YMWELIADAU ADDYSGOL

Yn ystod wythnos Mawrth 18 – 22, fe fydd plant dau o ddosbarthiadau hŷn yr ysgol, yn ymweld â Chanolfan Amgylcheddol Glyncornel, yn y Rhondda, fel rhan o'u hastudiaethau o'r amgylchfyd.

Village Trading Post

Pentre'r Eglwys

Popeth ar eich cyfer

Bwyd - diod off-licence popty-roliau

01443 218440

Ar agor i dderbyn galwadau gan gwsmeriaid preswyl: 8.00 y bore i 6.00 yr hwyr Llun i Sadwrn

Ffoniwch heddiw

i gofrestru am fil ffôn Cymraeg (bil ffôn cyffredin) ynghyd â chatalog gwybodaeth yn y Gymraeg

> BT bob tro 0800 800 288 Defnyddiwch eich Cymraeg

PONTYPRIDD

Gohebydd Lleol: Delyth Jones a Jayne Rees

Ysgol Evan James

Buodd Dosbarthiadau 12, 13, 14 a15 ar ymweliad â Chanolfan Techniquest yng Nghaerdydd yn ddiweddar. Bu'r actor Stephen Atwell yn diddanu'r adran Iau gyda'i bortreadau o Gerallt Gymro a Dewi Sant.

Cafwyd diwrnod diddorol iawn yn yr Amgueddfa ym Mhontypridd pan aeth Dosbarthiadau 14 a 15 draw yno i adeiladu robotiaid mecanyddol.

Daeth tim rygbi yr ysgol yn ail i Santes Tudful yn Nhwrnament Rygbi yr Urdd, Blaenau Morgannwg. Diwedd llwyddiannus i dymor caled! Cawsom fuddigoliaethau yn erbyn Ynysowen, Heol y Celyn, Abercynon a Rhydygrug.

Daeth 4 o gyn-ddisgyblion yr ysgol ar ymweliad yn ddiweddar o Ysgol Rhydfelen i siarad â disgyblion Bl.6.Diolch yn fawr i Bethan Mai Jones, Nicola Fisher, Angharad Spencer ac Emma O'Brian am alw d r a w .

Canlyniadau'r Eisteddfod Gylch

Diolch yn fawr i bob plentyn cafodd gyfle i gystadlu ac i'r athrawon am eu hyfforddi mor drwyadl. Llefaru dan 8 Georgia Gray 3ydd. Llefaru dan 10 Rebecca Millward 3ydd.

Llefaru dan 12 Sarah Evans 3ydd. Canu dan 10 Huw Blainey 3ydd. Parti deulais Ail. Parti Unsain 3ydd.

Cor Ail.

Ffarwel

Dymuniadau gorau i Mr. Gareth Owen sy'n gadael ar ôl bod yn dysgu yn yr ysgol ers deng mlynedd. Pob lwc iddo yn ei swydd newydd yn ysgol Heol y Celyn.

Ysgol Pont Siôn Norton

Y Ganolfan Hanesyddol

Bu tri dosbarth hynaf yr ysgol yn ymweld â'r Ganolfan Hanesyddol ym Mhontypridd yn ddiweddar i gymryd rhan mewn gweithdy 'rheoli' a gynhaliwyd gan Brifysgol Morgannwg. Y dasg oedd adeiladu robot a chreu rhaglen gyfrifiadurol er mwyn symud creigiau mawr o blaned 'Mawrth'.

Taith i Sbaen

Teithiodd dau aelod o staff yr ysgol, Mr. Alun Williams a Miss Angharad James i Asturias yn Sbaen i ymweld â'n hysgol gyswllt yn Pola-de-Sierro fel rhan o brosiect Comeniws.

Cwmni Theatr Sbectacle

Bu Cwmni Sbectacle yn perfformio 'Good For Nothing', drama am fwlian yn yr ysgol, yn ystod Mis Mawrth, ac yna rhedeg gweithdy i Flwyddyn 6.

Canlyniadau Chwaraeon

Pêl-rwyd:

Ysgol PSN 7 Ysgol Maesycoed 1 Ysgol PSN 7 Ysgol Cilfynydd 4

Rygbi:

Ysgol Pontyclun 35 Ysgol PSN 0 Ysgol PSN 25 Ysgol Trehopcyn 5 Ysgol PSN 15 Ysgol St. Michael 14

Digwyddiadau diwedd tymor

Roedd plant y dosbarthiadau Meithrin a Derbyn yn perfformio mewn cyngherddau o flaen y rhieni.Roedd y disgyblion yn cael eu noddi am eu hymdrechion. Trefnwyd Sioe gan y Gymdeithas Rhieni ac Athrawon i blant Dosbarthiadau 5,6,7 a 8. Cafwyd amser ardderchog wrth i Martyn Geraint ddifyrru'r plant.

Ar Werth

Telyn Geltaidd "Pilgrim" £ 1 3 0 0 C y f 1 w r ardderchog. Ffoniwch 01443 230622 am fwy o wybodaeth.

Eisteddfodau'r Urdd

Llongyfarchiadau i bawb a fu'n cystadlu yn yr Eisteddfodau Cylch a'r Sir. Dymuniadau gorau i'r buddugwyr yn yr Eisteddfod Genedlaethol a gynhelir yng Nghaerdydd ym Mis Mehefin.

Canlyniadau Eisteddfod Gylch

Unawd dan 8 oed: 1^{af} - Bethan Jones 2^{ail} - Rhodri Bennett
Llefaru dan 8 oed: 1^{af} - Charlie
Patey 3^{ydd} - Kasha Wigfall
Unawd 8-10 oed: 1^{af} - Elinor Jones
2^{ail} - Bethan Arthur
Unawd 10-12 oed: 1^{af} - Nia
Sheppeard 3^{ydd} - Owen Sheppeard
Deuawd dan 12 oed 1^{af} - Rowena
Mahoney ac Elliot Wigfall
Unawd Alaw Werin: 1^{af} - Elliot
Wigfall 2^{ail} - Liam Way

Canlyniadau Eisteddfod Sir

Unawd dan 8 oed:

3^{ydd} - Bethan Jones
Llefaru dan 8 oed:

2^{ail} - Charlie Patey
Unawd 8-10 oed:

1^{af} - Elinor Jones
Unawd 10-12 oed:

2^{ail} - Nia Sheppeard
Unawd Alaw Werin:

1^{af} - Elliot Wigfall
Deuawd dan 12 oed

1^{af} - Rowena Mah

1^{af} - Rowena Mahoney ac Elliot Wigfall

Cân Actol

1^{af} - Ysgol Pont Siôn Norton Côr Adran

1^{af} - Ysgol Pont Siôn Norton Parti Canu Adran

2^{ail} - Ysgol Pont Siôn Norton

FFYNNON TAF NANTGARW A GWAELOD Y GARTH

Gohebydd Lleol: Martin Huws

GOLLWNG CYNLLUN CANOLFAN GALWADAU

Mae cwmni Hutchison 3G UK wedi gollwng cynllun i sefydlu canolfan galwadau fyddai'n cyflogi 600 o weithwyr.

Yn Nhachwedd y llynedd cyhoeddwyd y byddai'r cwmni'n symud i safle yn Nantgarw. BT sy'n berchen ar y safle.

Er gwaetha trafodaethau hir, methodd BT ag adnewyddu'r adeilad fel y byddai'n addas ar gyfer anghenion canolfan galwadau fodern, meddai Hutchison.

"Yr hyn sy'n rhwystredig yw bod y Cynulliad a'r Awdurdod Datblygu'n gefnogol iawn i ni," meddai James Gurling o'r cwmni.

O'R GWAELOD I'R TOP

Llongyfarchiadau i blant Ysgol Gynradd Gwaelod-y-Garth gystadleuodd yn Eisteddfod Sir yr Urdd yn Sinema'r Coliseum yn Aberdâr.

Tra oedd arweinydd weithiau'n cyfeirio at ysgol anghywir neu'n camenwi cystadleuydd, roedd safon perfformio'r plant yn dda iawn. Gobeithiwn fod y profiad yn hwb iddyn nhw berfformio'n dda yn Eisteddfod yr Urdd yn g Nghaerdydd.

Dyma'r canlyniadau:

Côr: Cyntaf;

Nel Isaac: Cyntaf, Llefaru 8-10 oed; Sioned Catrin: Cyntaf, Unawd Telyn;

Ymgom Ail Iaith: Cyntaf;

Sioned Catrin: Cyntaf, Unawd Cerdd Dant;

Ryan Nelson: Cyntaf, Dawnsio Disgo Unigol;

Parti Deulais: Cyntaf;

Lewys Isaac: Cyntaf, Llefaru 10-12

oeu,

Alice Ford: Ail, Llefaru Ail Iaith 8-

10 oed;

Joshua Meakin: Ail, Llefaru Ail Iaith dan 8 oed

"Roedd safon y perfformiadau a'r canlyniadau gwych yn adlewyrchu gwaith caled a brwdfrydedd y plant a'r staff," meddai Gerwyn Williams, y prifathro. "Diolch yn fawr i'r rhieni am eu cefnogaeth."

TRYDYDD CAP I JOE

Llongyfarchiadau i Joe Sultana o Ffynnon Taf enillodd ei drydydd cap wrth chwarae i Ynys Melita yn erbyn Bwlgaria yn Stadiwm Micallef Sant Ioan ym Marsa.

Y sgôr oedd 27-11 i Ynys Melita ac roedd canolwr a chapten Tîm Rygbi Ffynnon Taf yn gefnwr.

Nid Joe oedd yr unig Gymro yn y tîm. Roedd Joseph Gatt a John Caruana Diamond, y ddau o Dîm Rygbi Barry Plastics, ar yr asgell dde ac yn fewnwr, a sgoriodd yr asgell chwith, Steve Sacco Lyons o Bridgend Athletic, unig gais yr hanner cynta. Yn yr ail hanner sgoriodd Dan Alex Sacco Jones o Dîm British Airways gais.

GYRRWR YN TWYLLO TESCO

Yn Llys Ynadon Pontypridd cafodd dyn o Nantgarw ddirwy o £150.

Cafwyd Gareth Raymond, 22 oed, o'r Hendre, yn euog o gael drwy dwyll betrol Tesco yn archfarchnad y Bad Ucha, Pontypridd. Bu raid iddo dalu £55 o gostau i'r llys a £10 o iawndal i'r cwmni.

MARW ELSIE BUTLER

Yng Nghartre Nyrsio'r Dyffryn Ffrwd, Nantgarw, bu farw Elsie Butler yn 95 oed, gwraig y diweddar Frederick Walter, a mam Joyce, Norman a Malcolm. Roedd y gwasanaeth yng nghapel Ty Hebrwng Rosemount, Heol y Gogledd, Caerdydd, a'r traddodiant

DIGWYDDIADAU

CAPEL BETHLEHEM, Gwaelody-Garth, 10.30am. Ebrill 7: Gweinidog (Cymun);

Ebrill 14: Parchedig Dafydd Andrew Jones; Ebrill 21: Gweinidog; Ebrill 28: Gweinidog.

CYLCH MEITHRIN Gwaelod-y-Garth, 9.15-12, Festri Capel Bethlehem, Gwaelod-y-Garth. Sesiynau prynhawn ddydd Mawrth a Mercher. Mwy o fanylion: 029 20 813980.

CYLCH TI A FI Ffynnon Taf: brynhawn Mercher yn ystod y tymor, 1.15-2.45pm, Neuadd Pentre Ffynnon Taf. Mwy o fanylion: Jo Jones, 029 20 810600.

CYMDEITHAS ARDDWROL Ffynnon Taf a'r Cylch: ddydd Mawrth cynta'r mis, Clwb Cyn-Aelodau'r Lluoedd Arfog, Glan-y-Llyn. Manylion oddi wrth Mrs Toghill, 029 20 810241.

Y S G O L G Y N R A D D GWAELOD-Y-GARTH: Ebrill 16, yr Uned Saesneg (Blwyddyn Derbyn-Blwyddyn 3) yn ymweld â'r

Derbyn-Blwyddyn 3) yn ymweld â'r ysbyty teganau yn Ysbyty Athrofaol Cymru, Caerdydd; Ebrill 17, bob wythnos bydd Richard Williams yn cynnig hyfforddiant pêl-droed; Ebrill 26, Andy Warn o Loegr yn cynnal Gweithdy Samba a Gitâr. Bydd y plant yn cynnal cyngerdd ar ôl y gweithdy.

ym Mynwent y Gorllewin, Caerdydd. Cydymdeimlwn â'r teulu. Carai'r teulu ddiolch i staff y cartre nyrsio am eu holl ofal.

MURPHY'N CANMOL SWYDDFA NEWYDD

Mae'r Ysgrifennydd Gwladol, Paul Murphy, wedi canmol Canolfan Rhagoriaeth gafodd ei hagor yn Ffynnon Taf.

Ffederasiwn yr Adeiladwyr agorodd yr adeilad a phwrpas y ganolfan yw cynnig cyngor a chefnogaeth i gontractwyr y diwydiant adeiladu fel y gallan nhw ddatblygu eu busnesau.

AGORIAD SWYDDOGOL TŶ CATRIN

Ar y 6ed Chwefror agorwyd Canolfan Addysg Barhaol newydd yn Rhondda Cynon Taf. Yn dilyn cau yr hen ganolfan (P.A.C.E) ar gampws Ysgol Coed-y-Lan ar Graigwen ym Mhontypridd oherwydd fod yr adeilad yn dadfeilio, penderfynodd y Cyngor sefydlu canolfan newydd ar Stâd Ddiwydiannol Maritime ym Maesycoed, dafliad carreg o gae rygbi Heol Sardis.

Mynychwyd yr agoriad swyddogol gan Arweinydd Cyngor Rhondda Cynon Taf, Pauline Jarman, y Cynghorwyr Rebecca Winter,

Ffynnon Taf, Nantgarw a Gwaelod y Garth

Y CYSYLLTIAD CELTAIDD

Gwyn Griffiths o Bontypridd anerchodd Gyfeillion Amgueddfa Nantgarw yn ddiweddar.

Roedd yn sôn am yr arlunydd o Gernyw, Stephen Curnow Vosper. Ymhlith ei luniau enwog mae Salem a Market Day in Old Wales. Helpodd Gwyn drefnu Arddangosfa Sydney Curnow Vosper yn Ar Faouez yn Llydaw, y drydedd arddangosfa Lydewig y bu yn ei threfnu.

Yn 1995 trefnodd arddangosfa Sioni Winwns i Amgueddfa Pontypridd a Chyngor Tref Roscoff yn Llydaw. Y fersiwn ar gyfer Roscoff yw canolbwynt amgueddfa barhaol i'r Sionis yn y dre.

Yn 1997 trefnodd Gwyn arddangosfa am Lydaw i goffau dau ganmlwyddiant geni Francois-Alexis Rio a aned yn Llydaw ond a briododd fenyw o ardal Y Fenni ac a fu'n gysylltiedig â Carnhuanawc a Chymreigyddion y Fenni am lawer o flynyddoedd.

Mae Gwyn newydd ymddeol fel newyddiadurwr chwaraeon Cymru'r Byd. Pob lwc iddo.

Hayleyanne Love.
Ysgrifenyddes
Cymraeg i Oedolion
yn ei swyddfa
newydd yn
Nhŷ Catrin

Catrin Collier a
Colin Williams
Swyddog
Datblygu'r
Gymraeg
Consortiwm
Morgannwg

Jonathan Huish, Syd Morgan, Cennard Davies, Gareth Newton, Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes, Ron Jones a Jim Price, Swyddogion Addysg Barhaol. Y gwesteion pwysicaf oll efallai oedd Côr Ysgol Evan James a'u hathrawes Mrs Sian Elin Jones. Yn ystod y bwffe roedd pawb yn canmol eu canu swynol a'u hymddygiad da.

Ond pam, medde chi, Tŷ Catrin? Wel, prif siaradwraig a phrif westai'r diwrnod oedd Catrin Collier, yr awdures sydd wedi ysgrifennu wyth nofel yn seiliedig ar Bontypridd. Roedd yn anrhydedd mawr i'r plant ac i bawb oedd yn bresennol gael ei chyfarfod hi a hefyd yr awdures a'i sbardunodd i ddechrau ysgrifennu sef, Elaine Morgan.

Nawr fod y ganolfan wedi'i hagor, mae croeso i unrhyw ddarllenydd Tafod Elái anfon am fanylion y cyrsiau sydd yn cael eu cynnal yno (01443 402867). Mae croeso hefyd i fudiadau gysylltu i drefnu cyfarfodydd yno.

Mae gwahoddiad i gymuned Gymraeg yr ardal ymgartrefu yn Nhŷ Catrin.

PENTYRCH

Gohebydd Lleol: Bethan Griffith

Cân i Gymru

Llongyfarchiadau i Amy Coombes Pantglas ar ei pherfformiad gwych yn 'Can i Gymru'. Roedd Amy yn un o'r 16 wnaeth gael ei ffilmio ar gyfer y gystadleuaeth. Rwyn siwr wnawn glywed mwy amdani yn y dyfodol. Da iawn ti Amy.

Dymuniadau Gorau

i Tessa Hartog, Penffordd sydd newydd ymddeol o'i gwaith gyda Chyngor Celfyddydau Cymru.

...... i Rhian Huws, merch Gareth a Morfudd, Penywaun a fydd yn rhedeg Marathon Llundain fis Ebrill.

Clwb y Dwrlyn

Ar 'bnawn Sul ddechrau Mawrth, cyfarfu aelodau'r Clwb i ddathlu Dydd Gŵyl Dewi, yng Nghlwb Golff Radyr. Daeth nifer dda ohonom i ddathlu ac i glywed ein gwr gwadd, Gari Owen, yn son am ei yrfa fel newyddiadurwr.

Roedd yn braf gweld cynifer o blant yn cael hwyl ymysg yr oedolion, ac yn ymddwyn mor dda! Cafodd y plant hwyl (a rhai oedolion!) wrth iddynt ennill gwobr rhaffl yr un. Roedd yn ddiwedd melys i bnawn ein nawdd Sant.

Merched Y Wawr

Yn ystod y mis, aeth dros ugain ohonom am noson o hwyl i Bowlpex, Nantgarw. Dechreuodd y nosweth yn dda, gyda chwarae a pharchus, s a f o n o l OND.... penderfynnodd rhai aros i chwarae gêm pellach, a dyna hwyl cawsom! Roedd rhai ohonynt yn dyfaru na wnaethant fynd adre' cyn dechrau'r ail gem! Roedd Carol a Nia yn chwarae'n fedrus ac yn hyderus trwy'r nosweth, ac yn amlwg wedi bod yn ymarfer ychydig! Dangosodd Jen a Gwenfil fod llawer i ddweud am ddyfalbarhad a dal ati! Do, fe gawsom sbri. Diolch i Eirlys am drefnu'r nosweth.

Amy Coombes yn Cân i Gymru

Ti a Fi

Cofiwch fod 'Ti a Fi ' yn cwrdd bob pnawn Mercher yn Neuadd Pentyrch. Mae croeso a phaned i bawb ar gael. Rydym yno o 1.30 hyd at 3.00.

Cigydd y Pentref

Mae Henry a Vaughan wedi bod yn dathlu yn ddiweddar. Mae'r teulu wedi bod mewn busnes ers 70 o flynyddoedd. Dechreuwyd y busnes gan tad Henry, Cadwgan yn Fferm Penllwyn, ond mae'r fferm bellach wedi dirywio.Maent yn gigyddion o fri, ac yn cynnig cig o'r safon ucha' i ni.Mae'n bwysig i ni gyd gefnogi'r siop fach, gan nad yw'n hawdd cystadlu e fo'r llu archfarchnadoedd. Rydym yn ffodus iawn i gael cigydd o'r fath ar stepen ein drws. Cofiwch ei gefnogi. Pob dymuniad da iddynt yn y dyfodol.

Radio Cymru

Pob dymuniad da i Lisa Snowball a Rhian Huws, sydd yn leisiau cyfarwydd ar Radio Cymru erbyn hyn. Pob lwc i'r ddwy yn eu gyrfaoedd.

WI

Yn ystod Mis Mawrth, cynhaliwyd cyngerdd Gŵyl Ddewi gan ddisgyblion Ysgol Gyfun Llanhari yn Neuadd y Pentref. Diddanwyd y WI, Pentyrch Ladies ac aelodau o Ferched y Wawr. Braf oedd gweld Nia Morris a Sara Lewis o'r pentref yn canu'r delyn. Cafwyd mwynhad mawr wrth i'r gynulleidfa fwynhau gwaith safonol y disgyblion .

Croeso

Croeso mawr i'r pentref i Dylan a Christine Evans a'r ddau fychan, sydd newydd symud i fewn i un o fythynnod Clawdd Shon. Wedi symud o'r Mynydd Bychan, Caerdydd maent. Mae Dylan yn gefnder i Ken Evans, Maes y Sarn ac felly yn adnabod y pentref ers tro, mae'n siwr. Gobeithio wnewch ymgartrefu'n dda yn ein mysg.

Mae Gwyl Llên y Lli ar ein gwarthau byddwch yn rhan o'r bwrlwm

Dros benwythnos 19 – 21 Ebrill 2002 (ac yn yr wythnos yn arwain at y penwythnos mawr) bydd llenorion o bob math yn cynnull ym Mae Caerdydd. Beirdd, llenorion, enwogion o fri, stompwyr buddugol, ffotograffwyr, cantorion, haneswyr, chwedleuwyr a digrifwyr stand-yp, oll yn ymestyn ffiniau llenydda yng Nghymru.

Mae'r 25 o weithgareddau yn cynnwys:

Darlith ar ddyfodol llenyddiaeth Gymraeg gyda Dylan Iorwerth

Lansio nofel gyntaf yr actores Mari Emlyn - mynediad, gwin a lluniaeth am ddim!

Buddugwyr Medal Ryddiaith y tair blynedd diwethaf - Sonia Edwards (1999), Eirug Wyn (2000) ac Elfyn Pritchard (2001) yn cael eu holi gan Elinor Wyn Reynolds

Noson o Stand-yp Barddonol gydag Eirug Wyn, Nia Môn, Geraint Lovgreen a'r digrifwr Gethin Thomas

Cerddi Caerdydd gydag Emyr Lewis, Geraint Jarman a Grahame Davies - ambell gerdd ac ambell gân ...

Dathlu cyfraniad oes T Llew Jones i fyd llenyddiaeth plant yng Nghymru gyda Dic Jones, Carol Byrne Jones, Menna Lloyd Willimas a phlant yr Urdd o dref Caerfyrddin

Noson olaf taith Cymru Cut gyda Grahame Davies a Lloyd Robson

Rhywbeth at ddant pawb ...

Mae rhaglen gyflawn yr ŵyl ar gael ar ein gwefan www.academi.org - neu gellir ffonio'r Academi ar 029 2047 2266 am gopi.

Mae'r tocynnau ar werth nawr drwy linell Cerddorfa'r BBC ar 0870 013 1812.

"Coleg Dwyieithog De Ddwyrain Cymru!"

'Ein uchelgais yw darparu addysg
ag hyfforddiant o safon i'r gymuned'

Coleg Dwyleithog De Ddwy

"South East Wales' Bilingual College!"

<u>Menter Iaith</u>

1992	10 MLYNEDD MENTER YEARS OF INITIATIVE	2002
_		

OES DIDDORDEB 'DA CHI?

Mae Coleg Pontypridd yn bwriadu ehangu y cyrsiau y gellir eu hastudio trwy gyfrwng y Gymraeg ym Mhontypridd a'r Cymoedd. A fyddai'n bosib i chi lenwi y ffurflen yma fel ein bod yn gallu mesur yr angen wrth i ni gynllunio ein cyrsiau ar gyfer y dyfodol.

Diolch o flaen llaw am eich cymorth

CWRS/CYRSIAU SYDD O	DDIDDORDEB	(ticiwch fel bo angen)
---------------------	------------	------------------------

❖Cyfrifiaduron/	Technolog Gwyb	odaeth 🖵 💎 Sgiliau	Ysgrifenyddol 🗖
❖Sgiliau Canolfan Galw □	♦ Ieithoedd Mo	xlem -Eidaleg 🗆 Ffran	geg □ Almaeneg□ Sbaeneg □
❖Croesawiaeth □	❖Celf a Chreff	t 🗖 🔹 & Aromatherap	oi 🗖 🔹 🌣 Cyfieithu 🗖
❖Llenyddiaeth Gymraeg	□ ◆Seicole;	g 🗆 - 🍫 Cynghori 🗖	❖Rheolaeth Straen □
❖Gofal Cymdeithasol (Plant, Anghenion	Arbennig Henocd)	❖Cymorth Cyntaf ☐
	■Dydd □	■Nos □	
Unrhyw gwrs arall:			
• Enw (au)			
Corff/Cwmni/Ysgol			
 Cyfeiriad 			
•			
			· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
.			
• Côd Post <u>CF</u>	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		
◆	Ffacs	e⊠	

Danfonwch y ffurflen yma i: COLEG PONTYPRIDD

Gwasanaethau'r Myfyrwyr

Teras yr Ynys, Rhydyfelin, Pontypridd, Rhondda Cynon Tâf CF37 5RN 201443 662800 Rhad ffôn 0800 834677 www.pontypridd.ac.uk

Cynllun Ieuenctid y Cymoedd

Mae nifer o ddatblygiadau wedi bod yn digwydd gyda prosiect CIC. Mae yn awr prosiect CIC yn ardaloedd Caerffili, Caerdydd a Phenybont a'r Ogwr. Yr ydyn ni fel cydlynwyr yn dod at ein gilydd yn aml i gydweithio a sicrhau nifer o gyfleoedd i ieuenctid ein hardaloedd trwy gyfrwng y Gymraeg. Ein prosiect cyntaf gyda chydweithrediad Swyddog Technoleg Gwybodaeth Mentrau Iaith, oedd sefydlu gwefan i Ieuenctid, felly ewch at wefan www.cicio.net i weld yr holl wybodaeth am y digwyddiadau yn eich ardal ar gyfer yr ieuenctid.

Yr ail brosiect yw trefnu cwisiau ar gyfer 6ed dosbarth yr ardal. Cwisiau ar gyfer y disgyblion sy'n cymryd Cymraeg fel pwnc lefel A ond sy'n mynychu ysgol Saesneg ei hiaith. Mae'r cwisiau hefyd ar agor i ddisgyblion 6ed dosbarth ysgolion Cymraeg i gymysgu gyda'r ysgolion eraill mewn noson gymdeithasol a Chymreig! Mae cwis yn cynnig noson o hwyl, gwobrau a'r cyfle i fynd ymlaen i'r rownd derfynol i

gystadlu yn erbyn timoedd o ardaloedd eraill CIC. Gwyliwch allan am y wybodaeth yn dod at eich ysgol chi!

Mae clybiau CIC yn cynyddu ac yn mynd o nerth i nerth. Mae clwb newydd wedi agor yn Aberdâr ar Fawrth 2. Mae cyfle i ferched gael gwersi hunanamddiffyniad gyda Julie Williams bob prynhawn dydd Sadwrn 4 - 5pm yng nghanolfan yr Urdd. Dim ond £1 yr awr ac mae ar agor i bob oedran o 11 i fyny!

Bu y Rascals a'r Diawled Dawnus, clybiau drama CIC, yn perfformio gwledd o adloniant ar Chwefror 11. Noson wedi ei fwynhau gan rhieni a ffrindiau y grwpiau a diolch i Lowri Davies (Arweinwraig) ac Amy Williams am eu gwaith caled. Yn ystod hanner tymor fe aeth y grwpiau i'r ffatri bop. Cymerodd y Rascals rhan yn rhaglen teledu Popty sydd yn ymddangos ar teledu ar 29 Mawrth. Gwyliwch allan am y rhaglen a gallwch weld lluniau'r perfformiadau ar wefan cicio.

Tripiau Pasg

Mae CIC yn rhoi cyfle i ieuenctid Rhondda Cynon Taf i fynychu nifer o weithgareddau dros gwyliau'r Pasg. Ydy un o'r rhain yn denu eich sylw chi? 3/04/02 Alton Towers Bl 7 & 8 9/04/02 Paintballing Bl 9, 10 & 11 11/04/02 Noson Bowlio 10 Blwyddyn 12 & 13 am fwy o wybodaeth cysyllwch â CIC

am fwy o wybodaeth cysyllwch â CIC ar 01685 882299 neu e-bostio cic@urdd.org.

Mae CIC wastad yn edrych am ffyrdd i ehangu y gweithgareddau yr ydyn yn eu cynnig. Os oes gyda chi ddiddordeb mewn rhedeg clwb newydd neu arwain un o'r clybiau sy'n rhedeg yn barod cysylltwch â Dawn Williams, Cydlynydd CIC ar 01685 882299, cic@urdd.org neu edrychwch ar wefan www.cicio.net lle gwelir rhestr o'r swyddi sydd ar gael.

Mae llawer o eiriau yn cuddio yn y grid. Pethau a welwch mewn cegin sydd yma. Ceisiwch ddod o hyd i o leiaf deuddeg gair (er bod mwy nag ugain yma). Mae'r geiriau yn mynd i lan ac i lawr, ac ar letraws, ac o'r chwith i'r dde ac o'r dde i'r chwith. Mae rhai yn mynd ar draws ei gilydd hefyd. Hwyl!

Dyma dri chwestiwn i'w hateb hefyd:

- 1. Faint o wyau sydd yn y gegin?
- 2. Sawl llwy sydd yma?
- 3. Sawl cwpan sydd yma?

Heblaw am yr wyau, beth arall sydd i'w fwyta neu i'w yfed yn y gegin?

С	w	p	a	n	0	р	i	n	t	у	С
w	у	α	dd	r	w	Ь	i	a	w	у	w
р	t	11	o	W	s	e	t	Ь	i	e	h
w	i	w	r	ff	e	n	e	S	t	r	0
r	r	у	0	11	ff	0	r	0	Ç	S	n
dd	0	r	h	t	th	1	w	S	u	ch	i
u	С	b	р	r	ff	1	i	S	1	С	α
S	i	S	a	С	у	11	e	11	t	0	i
0	i	d	a	r	i	a	d	а	С	f	11
у	a	b	r	n	α	p	w	С	1	ng	a
w	9	u	t	n	†	r	w	9	0	i	S
11	e	g	w	e	rh	i	ff	0	С	s	р

BANERI I'R GWLEDYDD – PA LIWIAU YW'R BANERI YMA? Yr Almaen Siapan Yr Eidal

ATEBION I LLIWIAU'R BANERI: 1. Du, coch a melyn; 2. Glas, gwyn a coch; 3. Cylch coch ar gefndir gwyn; 4. Gwyrdd, gwyn a coch.